

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΕΝΘΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ

Παραθέτουμε το [τηλεγράφημα του Άγγλου Πρέσβη στην Αθήνα Sir M. Palaret](#) προς τον Υπουργό Εξωτερικών της Αγγλίας κο. Eden με το άγγελμα του θανάτου του Πρωθυπουργού της Ελλάδος Ιωάννη Μεταξά την Τετάρτη 29 Ιανουαρίου 1941.

Και το πένθος για την απώλεια από εφημερίδες Δωδεκανησιακές που φανερώνουν την ελπίδα των Δωδεκανησίων ([ΑΥΓΗ ΔΩΔΕΚΗΣΙΑΚΗ](#)) και την ενεργό πολιτική του στάση προς την Ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου.

(Όσοι υποστηρίζουν ακόμα ότι ήταν φασίστας ή λάτρης του Μουσολίνι, όπως η κα. Ευθυμίου είπε σε διάλεξη της πρόσφατα ή φιλογερμανός όπως τον κατηγορήσαν και άλλοτε και αργότερα θα αντιληφθούν το λάθος τους).

Όλη η στρατηγική του 1936-1941 ήταν πως θα παρακάμψει το Σύμφωνο που είχε υπογράψει ο Βενιζέλος με τον Μουσολίνι το 1928, αποφεύγοντας να το ανανεώσει χωρίς να αντιληφθούν το απώτερο στόχο του. Τα Δωδεκάνησα Ενσωματώθηκαν στην Ελλάδα ως αποτέλεσμα της ΝΙΚΗΣ ΤΟΥ 1940! ([ΕΛΛΗΝΟΙΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ - ΓΙΑΤΙ ΜΠΗΚΑΜΕ ΣΤΟ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ 40 - ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΤΙ ΚΕΡΔΙΣΕ Η ΕΛΛΑΔΑ; ΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ](#))

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΜΕΤΑΞΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Α'

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

ΣΧΟΛΙΑ

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

Β'

ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ ΤΖΙΦΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ

ΓΚΟΒΟΣΤΗΣ 1977

Β' ΕΚΔΟΣΙ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΠΗΥΞΗΜΕΝΗ

Ἀρχειον
ΤΟΥ SIR M. PALAIRET ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΟΝ EDEN.

Ἀξιότιμε Κύριε,

1. Ὁ θάνατος τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ τὴν 29 Ἰανουαρίου εἰς ἡλικία 72 ἐτῶν* κλείνει ἓνα πολὺ ἔνδοξο κεφάλαιο στὴν ἱστορία τῆς Ἑλλάδος. Ἔχουμε κάθε λόγο νὰ πιστεύωμε ὅτι τὰ ἐπόμενα κεφάλαια θὰ εἶναι ἐξ ἴσου ἔνδοξα καὶ θὰ ὠδηγήσουν σὲ μιὰ νικηφόρο κατάληξη. Ἀλλὰ κανένα μελλοντικὸ γεγονός δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ ἐπισκιάσῃ τὴν τιμὴ τὴν ὀφειλομένην εἰς τὸν στρατηγὸν Μεταξᾶ διὰ τὴν σοφία καὶ τὴν σύνεσιν μὲ τὴν ὁποία προπαρασκευάσθηκε διὰ τὸν κίνδυνον διὰ τὸ θάρρος μὲ τὸ ὁποῖο τὸν ἀντιμετώπισε ἐκεῖνα τὰ ξημερώματα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940. Καὶ διὰ τὴν ἐπιδεξιότητα καὶ ἐπιμονὴν μὲ τὴν ὁποία ἐχρησιμοποίησε τὸ ἐκπληκτικὸ θάρρος καὶ ὁρμὴν τῶν Ἑλληνικῶν Δυνάμεων διὰ νὰ ἀποκρούσῃ καὶ νὰ κατατροπώσῃ τὸν εἰσβολέα.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ μέλλοντες ἱστορικοὶ θὰ τὸν τοποθετήσουν μεταξὺ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ μάλιστα τῆς Εὐρώπης, τῶν ὁποίων οἱ ἐνέργειες καὶ ἡ προσωπικότης ἔχουν καίρια ἐπιρρεάσει τὴν πορείαν τοῦ πολέμου.

2. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ τῆς ἀφίξεώς μου στὴν Ἑλλάδα τὸν Ἰούνιον 1939. Ἦμουν πεποισμένος διὰ τὴν εἰλικρίνεια τοῦ Στρατηγοῦ Μεταξᾶ στὶς ἐκδηλώσεις τοῦ καλῆς θελήσεως καὶ φιλίας πρὸς τὴν Μεγ. Βρεταννίαν· καὶ ὅταν ἐξερράγη ὁ πόλεμος τὸν Σεπτέμβριον ἐκείνον τοῦ ἔτους, μοῦ ἐδήλωσε ἀμέσως ὅχι μόνον ὅτι τὰ αἰσθήματά του ἦσαν ἀπόλυτα μὲ τὸ μέρος μας, ἀλλὰ ὅτι ἐγνώριζε ὅτι τὰ συμφέροντα, ἀκόμη ἢ ἴδια ἢ ὑπαρξὶ τῆς Ἑλλάδος σὰν ἀνεξάρτητο Κράτος συνεδέοντο ἀπόλυτα μὲ τὴν νίκη μας. Παρὰ δὲ τὶς δυσκολίες ποὺ ἀντιμετώπιζε ἡ Ἑλλάς, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου λόγω τῆς οὐδετερότητός της, ποτὲ δὲν ἐκλονίσθηκε αὐτὴ ἢ πε-

* Ἦταν γιὰ τὴν ἀκρίβεια 69 ἐτῶν καὶ ἑννέα καὶ μισὴ μηνῶν.

ποίθησις. Καὶ ὅταν ἦλθε ἡ στιγμή νὰ ἐφαρμόσῃ ἐμπράκτως αὐτὴ τὴν πεποίθησι δὲν δίστασε οὔτε ἓνα λεπτό. Ἀπέρριψε τὸ τελεσίγραφο τοῦ Ἰταλοῦ Ὑπουργοῦ χωρὶς καὶ νὰ συμβουλευθῇ τὸν Βασιλέα ἢ τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο καὶ ἡ πρώτη του ἐνέργεια μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ M. GRAZZI ἦταν νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειά μας.

3. Κατὰ τὸ τρίμηνο ποὺ διέρρευσε ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα διετύπωσε κατὰ τὸν πασιφανέστερο τρόπο ὅτι ἦτο ἀποφασισμένος νὰ συνεχίσῃ τὸν πόλεμον παρὰ τὸ πλευρό μας, ὅχι μόνον ἐναντίον τῆς Ἰταλίας ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς Γερμανίας, διότι ὅπως ἀνεγνώρισε καὶ ἐδήλωσε, χωρὶς τὴν ἥττα τῆς τελευταίας μιὰ πραγματικὴ εἰρήνη θὰ ἦταν ἀνέφικτη. Τοῦ ἐξέφρασα, ὅπως ἔχω ἀναφέρει, τὶς ἀμφιβολίες μου ἐὰν καὶ κατὰ πόσον θὰ εἶχε τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ μαζί του σὲ ἓνα πόλεμον ἐναντίον τῆς Γερμανίας σὲ περίπτωσιν ποὺ ἡ Ἰταλία θὰ εἶχε ἡττηθῇ. Παραμέρισε τὶς ἀμφιβολίες μου λέγοντας μὲ χαμόγελο ὅτι εἶχε κάποια ἐπιρροὴ στοὺς συμπολίτες του. Αὐτὸ ἦταν ἀναμφισβήτητον· ἀλλὰ δὲν εἶμαι βέβαιος ὅτι ἄλλος θὰ μποροῦσε νὰ λάβῃ τέτοια μεγάλη ἀπόφασι, ἐκτὸς βέβαια, ἂν ἡ Γερμανία ἤθελε γίνῃ ὁ ἐπιτιθέμενος. Ἄν συμβῇ αὐτὸ πιστεύω ὅτι ἡ Ἑλλάς θ' ἀντισταθῇ. Θὰ ἐνθυμῆσθε ὅτι ὁ Στρατηγὸς Μεταξᾶς μοῦ εἶχε ἀναφέρει ὅτι εἶχε «φάκελλον» ἐναντίον τῆς Γερμανίας, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχε δώσει ἀκόμη σὴ δημοσιότητα. Ἐλπίζω ὅτι ὁ φάκελλος αὐτὸς ἦταν ἐμπεριστατωμένος καὶ ὅτι ἔχει περιέλθῃ εἰς τοὺς διαδόχους του. Τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ μέσω τοῦ Βασιλέως.

4. Λυποῦμαι διότι ὁ Βασιλεὺς ἀπέρριψε τὴν πρότασιν (ἡ ὁποία τοῦ ἔγινε καὶ ἀπὸ ἄλλους ἐκτὸς ἀπὸ μένα) ν' ἀναλάβῃ ὁ ἴδιος προσωπικῶς τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας ἀλλὰ ὁ διορισμὸς τοῦ Κ. Κορυζῆ ὡς διαδόχου τοῦ Στρατηγ. Μεταξᾶ ἐγένε δεκτὸ εἰς τὴν Ἑλλάδα καλλίτερα ἀπ' ὅτι περίμενα. Ἔως τώρα οἱ ἀντιδράσεις ποὺ φοβόμουνα δὲν ἔχουν εὐτυχῶς ἐμφανισθῇ. Πλὴν ὅμως ὑπάρχει ἤδη κάποια κριτικὴ διάθεσις ἐναντίον τοῦ Βασιλέως διότι δὲν ἐπωφελήθηκε τῆς εὐκαιρίας νὰ σχηματίσῃ ἓνα πραγματικὰ ἐθνικὸ ὑπουργικὸ Συμβούλιο ποὺ θὰ συμπεριλαμβάνῃ ὅλες τὶς πολιτικὰς ἀποχρώσεις.

"Όταν είδα τὸν Βασιλέα τὸ βράδυ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Στρατηγοῦ καὶ τοῦ ἐπρότεινα ὅτι αὐτὸ θὰ ἦτο συμβουλευσι-
μο, μοῦ ἀπήντησε ὅτι εἶχε τὴν πρόθεσι νὰ τὸ κάνη ἀργότε-
ρα. Δὲν νομίζω ὅτι θὰ μπορούσε νὰ πραγματοποιήσῃ ἓνα τέ-
τοιο σχέδιο στὸ βραχὺ χρονικὸ διάστημα πὺ διέθετε. Ὁ κύ-
ριος σκοπὸς τοῦ ἦταν νὰ ἐξασφαλίσῃ, ὅπως μοῦ εἶπε, τὴν συ-
νέχιση τῆς πολιτικῆς πὺ εἶχε ἐδραιώσει ὁ Στρατηγὸς Με-
ταξᾶς. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι σύντομα ἡ Κυβέρνησι θὰ μετασχη-
ματισθῇ πρὸς μία «Ἐθνικὴ» κατεύθυνσι καὶ ἂν ὁ Βασιλεὺς
δὲν δείξῃ προθυμία ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὴ τὴν ὁδὸ, θὰ τοῦ ὑ-
πενθυμίσω τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ πράγματος διὰ νὰ διατη-
ρηθῇ ἡ ἐνότης πὺ ἔχει τώρα κατ' εὐτυχῇ τρόπο, ἐπιτευχθῇ,
σ' αὐτὴ τῇ χώρᾳ.

5. Ὁ Κύριος Κορυζῆς εἶναι σχεδὸν ἄγνωστος ἐκτὸς Ἑλ-
λάδος, ἀλλὰ ἐδῶ θεωρεῖται σὰν ἱκανὸς οἰκονομολόγος καὶ ἡ
ἐργασία τοῦ ὡς ὑπουργοῦ Κοινωνικῆς Προνοίας ἀπὸ τὸν
Αὐγουστο τοῦ 1936 ἕως τὸν Ἰούλιο 1939 ἔχει πολὺ ἐπαινε-
θῇ. Ἔμαθα ὅτι ὁ Στρατηγὸς Μεταξᾶς τὸν ἐξετίμα ἰδιαίτερος
καὶ ἂν καὶ ποτὲ δὲν τὸν ὑπέδειξε ὡς διάδοχον τοῦ ἐπεφύ-
λασσε δι' αὐτὸν διὰ σοβαρᾶς ἀποστολάς. Θέλω νὰ ἐλπίζω ὅτι
ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀσφαλῆς στὰ χέρια τοῦ καὶ ἀνε-
ξάρτητα ἀπὸ τὴν διάρκειαν τῆς Πρωθυπουργίας τοῦ θὰ εἶναι
τόσο ἀποφασιστικὸς ὅσο ὁ προκάτοχος ὥστε νὰ φέρῃ τὸν πό-
λεμο εἰς αἴσιον πέρας. Ὁ ἴδιος μὲ διαβεβαίωσε περὶ αὐτοῦ
καὶ ὁ Βασιλεὺς εἶναι πεπεισμένος ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει κίν-
δυνος ὁ Πρωθυπουργὸς τοῦ νὰ ὑποκύψῃ σὲ δελεαστικὰς Γερ-
μανικὰς προτάσεις περὶ εἰρήνης. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡγήτωρ
καὶ θὰ εὐκόμουν ὁ ἴδιος Βασιλεὺς, τοῦ ὁποῖου οἱ εὐθύνες
εἶναι τῶρᾳ ἀπείρως μεγαλύτερες, νὰ μπορέσῃ νὰ τοῦ μετὰ-
δόσῃ τὴν ἀναγκαίαν ἐνέργητικότητα καὶ δραστηριότητα. Ὁ δι-
σταγμὸς τοῦ Βασιλέως νὰ ὑπεισέλθῃ στὰ ἀκανθώδη πλέγματα
τῆς Ἑλληνικῆς πολιτικῆς εἶναι κατανοητὸς ἀλλὰ πιστεύω
ὅτι μόνον ἡ προσωπικὴ παρέμβασις τοῦ Βασιλέως θὰ εἶναι
ἐνδεχομένως ἀναγκαία γιὰ τὴν ἐπίτευξι τῆς νίκης.

6. Ὅπως ἀνέφερα ὁ Βασιλεὺς εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ
πῇ στὸν Σύν)χη DONOVAN ὅτι μπορούσε νὰ στηρίχθῃ στὸν

συνάδελφο τῶν Η.Π.Α. καὶ σὲ μένα καὶ νὰ μᾶς θεωρῇ ὡς φίλους. Συνεπῶς νὰ ἔχη στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν κον MAC VEIGH, τοῦ ὁποίου τὴν κρίση καὶ τὸν χαρακτῆρα ἔχω μεγάλη ἐμπιστοσύνη καὶ ἐλπίζω ὅτι ἐνδεχομένως θὰ ἔχωμε τὸ προνόμιο νὰ βοηθήσωμε στὸ δύσκολό του ἔργο. Δὲν θέλω κλείσω τὴν παροῦσα χωρὶς νὰ κάμω μνεῖα τῶν μεγάλων προσόντων τοῦ Στρατηγοῦ Μεταξᾶ. Οἱ ἐπαφές μὲ τὸν ἄνδρα οἱ ὁποῖες ἦσαν συνεχῆς κατὰ τὴ διάρκεια τῶν τελευταίων 3 μηνῶν μὲ βεβαίωσαν ὅτι δὲν ἦταν μόνο ἓνας προικισμένος πολιτικὸς καὶ στρατιωτικὸς, σπάνια διορατικότητα καὶ φαντασία, ἀλλὰ ὅτι ἦταν ἄνδρας τοῦ ὁποίου ὁ ἀνθρωπισμὸς ἢ γενναιοδωρία καὶ ἡ ἔγνοια διὰ τὸν πλησίον ἐνέπνεε πραγματικὴ στοργή. Ποτὲ δὲν ὑπεκρίθη τὸν δικτάτορα οὔτε υἱοθέτησε τὶς θεατρικὲς πόζες τοῦ Χίτλερ ἢ τοῦ Μουσσολίνη. Κάτω ἀπὸ τὴν μετριόφρονα καὶ εὐγενικὴ προσωπικότητά του, ἀντιλαμβάνετο κανεῖς ὅτι ὑπῆρχε ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ βαθειὰ ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα του, μιὰ πραγματικὴ ἀναγνώριση τῶν αἰώνιων ἀξιῶν διὰ τὶς ὁποῖες αὐτὸς καὶ ἐμεῖς μαχόμεθα. Αἰσθάνομαι ὅτι χάσαμε ἓναν πραγματικὸ φίλο στὸν ὁποῖο ὀφείλομε εὐγνωμοσύνη καὶ σεβασμό.

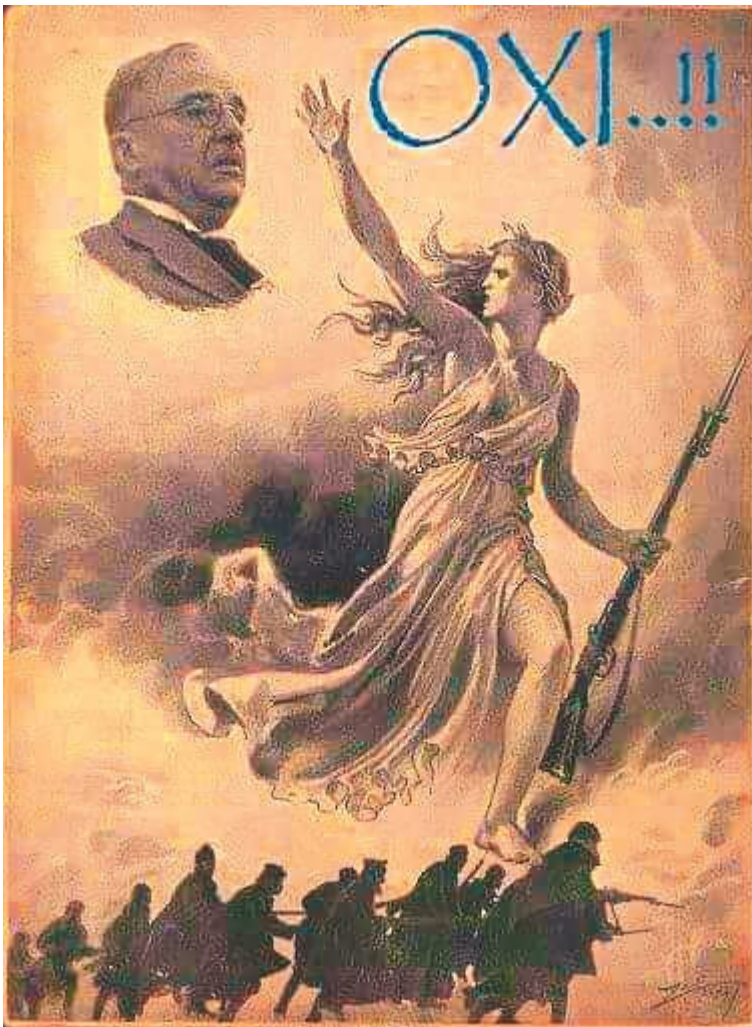
Διατελῶ

MICHAL PALAIRET

Παραθέτομε ἐπίσης μιὰ γνώμη τοῦ SER ANTHONY EDEN παρμένη ἀπὸ τὸ βιβλίον του, «THE EDEN MEMOIRS» 1965, σελ. 188.

«... Ἰανουάριος, 29: Μιὰ βαριὰ ἡμέρα, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας, σχεδὸν ὅλης, εἶχα ἓναν ἀνυπόφορο πονοκέφαλο: Τὰ νέα τοῦ θανάτου τοῦ Μεταξᾶ ἦταν ἓνα βαρὺ κτύπημα. Ἀπὸ μιὰ μικρὴ Χώρα σὰν τὴν Ἑλλάδα δὲν μπορεῖ κανεῖς νὰ περιμένῃ νὰ μᾶς δίνη δυὸ τέτοιους ἀνθρώπους σὲ μιὰ γενεά, καὶ τὸ πολιτικὸ πεδίο εἶναι πολὺ ἀραιό...

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἔχομε νὰ προσθέσωμε καὶ τὴν «Λευκὴ Βίβλο» τὴν ἐκδοθεῖσα εἰς τὴν ἀγγλι-

ΕΜΠΡΟΣ, ΕΜΠΡΟΣ, ΜΗ ΣΤΕΚΕΣΘΕ! ΕΧΩ ΔΟΥΛΕΙΑ...

Ἐπὶ ἐπάνω ἐκεῖ, ἀπὸ τοὺς ἀγνώστους κόσμους ὅπου ζῇ ἀνήσυχος ἡ ψυχὴ του, σκύβει κάτω πρὸς τὴν Ἑλλάδα του, παρακολουθεῖ, ἐποπτεύει, προσέχει, εὐλογεῖ, ἔχει ἀκόμη δουλειά, ὁ ἀλησμόνητος Κυβερνήτης.

ΜΑΖΙ ΤΟΥ ΛΟΙΠΟΝ! ΟΠΩΣ ΧΘΕΣ.

Μαζί του ὁλόκληρος ἡ ἄλλοτε ἐρίζουσα καὶ διχογνωμοῦσα καὶ συμπλεκόμενη Ἑλλάς, ὅπως ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν τοῦ πολέμου. Μὲ ὅ,τι μᾶς ἐδίδαξε, μὲ ὅ,τι δρόμους μᾶς ἤνοιξε, μὲ ὅ,τι ὅπλα μᾶς ἔδωσε, μὲ ὅ,τι σημαίας ὕψωσε εἰς τοὺς ἐξώστας μας, τὰς ὁποίας κρατεῖ τώρα τὸ πένθος του μεσιστίους, μὲ ὅ,τι μᾶς ἀφῆκε ὡς ἔνδοξον καὶ μεγάλην κληρονομίαν,

ΜΕ Ο,ΤΙ ΖΩΝ ΣΥΝΕΣΤΗΣΕ ΚΑΙ Ο,ΤΙ ΕΠΙΣΤΕΥΣΕ ΘΝΗΣΚΩΝ:

- Αἱ ἐλπίδες μου, εἰς τοὺς Ἕλληνας...

Διότι, ναί, εἶχε δίκαιον νὰ ἐλπίζῃ.

ΑΣ ΜΗ ΕΟΡΤΑΖΟΥΝ ΚΑΙ ΑΣ ΜΗ ΑΓΑΛΛΩΝΤΑΙ ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ.

Ἐλειψεν ὁ Μεταξᾶς;...

Ἐκατομμύρια Μεταξάδων γεννῶνται τώρα μέσα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ θὰ ἔχουν τὸν σπóρον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ θάρρους του."

Γεώργιος Βλάχος
Διευθυντὴς τῆς Καθημερινῆς
(ἄρθρο ΠΡΟ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ)

Σαν σήμερα 29 Ιανουαρίου 1941 περνά στην αιωνιότητα ο "Πατέρας της Ελληνικής Νίκης" ο Εθνικός Κυβερνήτης της Ελλάδος Ιωάννης Μεταξάς.

Υπήρξε μια από τις μεγαλύτερες πολιτικοστρατιωτικές φυσιογνωμίες της Νεωτέρας Ελλάδος. Ἐλαβε μέρος σε ὅλα τα σημαντικὰ γεγονότα τῆς νεότερης ἱστορίας με ἀποκορύφωμα τὸ πρωῒνὸ τῆς 28ης Οκτωβρίου 1940, ὅταν με τὸ ἱστορικὸ ΟΧΙ κατέκτησε τὴν ἀθανασία

Αὔριο συμπληροῦνται 83 ἔτη ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ Ἐθνάρχου Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Παραθέτω δύο μικρά ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν αὐτοβιογραφία τοῦ πατρός μου γιὰ τὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ.

Τὸ πρῶτο ἀφορᾷ τὴν παρουσίᾳ του σ'αὐτόν ὡς τελευταία λύση γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἰδανικό του νὰ γίνῃ Ἀξιωματικός, μὴ ἔχοντας νὰ πληρώσῃ τὰ δίδακτρα ποὺ ἀπαιτοῦντο τότε γιὰ φοίτηση στὴ Στρατιωτικὴ Σχολὴ Εὐελπίδων.

<<Χωρὶς νὰ τὸ σκεφτῶ δεύτερη φορά, συνέταξα μία ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸ Ἰωάννη Μεταξᾶ, μὲ τὴν ὁποία τοῦ ἐξέθετα σέ γενικὲς γραμμὲς τὸ πρόβλημά μου καὶ ζητοῦσα ἀκρόαση. Πρὸς μεγάλη μου ἐκπληξη, σέ λιγότερο ἀπὸ δύο ἐβδομάδες, πῆρα εἰδοποίηση ἀπὸ τὸν

Διευθυντὴ τοῦ Πολιτικοῦ τοῦ Γραφείου, νὰ παρουσιασθῶ στὸ Γραφεῖο τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τὴν 30ῃ Μαΐου 1939, στίς 11:00.

Ἔτσι, τὴν ποθητὴ ἡμέρα, μὲ τὸ δέος ἑνὸς ἐφήβου ἀπὸ τὴν ἐπαρχία ποὺ θὰ παρουσιαζόταν στὸν Πρωθυπουργό, ἀλλὰ καὶ γεμάτος χαρὰ καὶ αὐτοπεποίθηση ξεκίνησα γιὰ τὰ Παλαιὰ Ἀνάκτορα. Ἐκεῖ μὲ ὑποδέχθηκε ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Πρωθυπουργοῦ – ἓνας πανύψηλος ἄνθρωπος – καὶ ἀφ' ὅτου βγῆκε ἀπὸ τὸ Γραφεῖο του κάποιος Ὑπουργός (νομίζω ὅτι ἦταν ὁ Μανιαδάκης), μὲ πέρασε στὸ τεράστιο Γραφεῖο τοῦ Πρωθυπουργοῦ, στὸ ὁποῖο μπήκα μὲ σεβασμό καὶ κάνοντας μία ἀδέξια – ὅπως τὸ θυμᾶμαι τώρα – ὑπόκλιση. Αὐτὸς σηκώθηκε μόλις μπήκα καὶ μοῦ ἔδωσε τὸ χέρι του. Εἶναι σὰ νὰ βλέπω τώρα μπροστά μου τὸν μικροκαμωμένο ἐκείνον ἄνθρωπο μὲ τὰ γυαλιά καὶ τὸ ὀξύ καὶ διαπεραστικό βλέμμα του κάτω ἀπ' αὐτὰ καὶ συγκινοῦμαι, διότι εἶχα τὴν τύχη καὶ τὴν τιμὴ νὰ συναντήσω ἓναν ἀπὸ τοὺς μεγαλείτερους ἡγέτας ποὺ ἀνέδειξε τὸ Ἔθνος μας. Ἀφ' οὗ μὲ περιεργάσθηκε ἀρκετά, μὲ ρώτησε γιὰ τὸ πρόβλημά μου. Καὶ ἰδοὺ ἡ στιχομυθία ποὺ ἠκολούθησε:

Ἐγώ: «Κύριε Πρόεδρε, εἶμαι φτωχός, κατάγομαι ἀπὸ ἓνα μικρὸ καὶ φτωχὸ χωριὸ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ ἐπιθυμῶ νὰ γίνω Ἀξιωματικός.»

Πρωθυπουργός: «Παιδί μου ἐκεῖ εἶναι δύσκολα. Ἐκτός ἀπὸ τὸ ὅτι εἶναι ἀκριβὰ τὰ δίδακτρα, εἶναι καὶ αἱ ἐξετάσεις πολὺ δύσκολες. Δὲν εἶναι καλλίτερον νὰ προσανατολισθῇς εἰς κάποιαν Ἑπαγγελματικὴν Σχολὴν τὴν ὁποίαν θὰ τελειώσῃς εἰς διάστημα ἑξ ἑως ὀκτῶ μηνῶν καὶ θὰ βρῇς ἀμέσως δουλειά;»

Ἐγώ: «Ὁχι κύριε Πρόεδρε! Ἔχω ἰδανικά καὶ κανεῖς δὲν θὰ μὲ σταματήσῃ. Ἔχω ἀφιερῶσει ὅλον τὸν τελευταῖον χρόνον εἰς τὸν σκοπὸν αὐτόν ἀδιαφορῶν διὰ τὰς ἀπελπιστικὰς συνθῆκας ποὺ ἐβίωσα. Δὲν φοβᾶμαι τὰς ἐξετάσεις καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐπιτύχω.»

Πρωθυπουργός: «Μὰ τότε τί ζητᾷς ἀπὸ μένα;»

Ἐγώ: «Δύο πράγματα κύριε Πρόεδρε. Πρῶτον, μία δουλειὰ σχετικῶς ἄνετη, διότι κουράστηκα καὶ φοβοῦμαι μήπως κλονισθῇ ἡ ὑγεία μου καὶ δεύτερον, τὸ Κράτος νὰ καλύψῃ τὰ δίδακτρα τῆς Σχολῆς εἰς τὴν ὁποία εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐπιτύχω.»

Πρωθυπουργός (φανερὰ συγκινημένος καὶ χτυπῶντας με πατρικά στὴν πλάτη): «Μπράβο παιδί μου. Σέ συγχαίρω διὰ τὴν αὐτοπεποίθησίν σου. Μακάρι ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ ἔχουν τὴν ἰδικὴν σου αὐτοπεποίθησιν, ἀλλὰ καὶ τὸ θάρρος ποὺ δείχνεις μὲ τὸ νὰ παρουσιασθῇς ἐνώπιόν μου διὰ νὰ διεκδικήσῃς τὸ αἶτημά σου. Τράβα μπροστά καὶ μὴν ἀνησυχεῖς διὰ τίποτε. Ὅλα θὰ τακτοποιηθοῦν.»

Καὶ ἀφ' οὗ κάλεσε τὸν Διευθυντὴ τοῦ Πολιτικοῦ τοῦ Γραφείου καὶ τοῦ ἔδωσε ἐντολὴ νὰ τακτοποιηθῶ σέ κάποια δουλειὰ γραφείου, μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ μὲ χαιρέτισε εὐχόμενος καλὴν ἐπιτυχίαν.

Σέ ὅλη μου τή ζωή θά θυμᾶμαι αὐτές τίς στιγμές καί οὐδέποτε θά ξεχάσω ἐκεῖνον τόν ἄνθρωπο, τό μεγάλο ἄνδρα τῆς νεωτέρας Ἱστορίας μας, ὁ ὁποῖος λίγο ἀργότερα, ὠδήγησε τόν Ἑλληνικό λαό στήν ἐποποιΐα τοῦ 1940 – 41. Ὅσοι εἶχαν τήν τύχη νά τόν γνωρίσουν, διεπίστωσαν τό μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς του, τήν πίστιν του πρὸς τό Ἕθνος, μά καί τήν πίστιν του καί τήν ἀγάπη του πρὸς τοὺς νέους. Τοὺς πρόσεχε καί τοὺς φρόντιζε τόσο πολύ, διότι ἔξερε ὅτι ἀπὸ αὐτοὺς θά ἐξαρτᾶτο τό μέλλον τῆς Ἑλλάδος. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του τό Ἕθνος ἐμεγαλουργήσεν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς. Κι' ὅταν ἦλθε ὁ ἀδόκητος θάνατός του, μέσα στίς πλέον κρίσιμες στιγμές τοῦ Ἕθνους, ὅλοι ἔκλαιγαν, διότι χάθηκε πρόωρα μία ἀναντικατάστατος – ὡς ἀπεδείχθη – προσωπικότης καί εἷς πραγματικός ἡγέτης. Δυστυχῶς ἡ ἀχαριστία τῶν Ἑλλήνων, δέν ἄφησε ἥσυχην τήν μνήμη του. Τήν ἐμόλυνε, ὅπως ἄλλωστε ἔχει μολύνει καί τήν μνήμη τόσων ἄλλων φυσιογνωμιῶν τῆς Ἀρχαίας, ἀλλά καί τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ὁ Κύριος ἄς ἀναπαύη τήν ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ πολὺ μεγάλου Ἑλλήνα.

Τό δεύτερο ἀφορᾷ τό πῶς βίωσε τόν ἀδόκητο θάνατό του, ὄντας πλέον Διμοιρίτης Πεζικοῦ στίς βουνοκορφές τῆς Βορείου Ἡπείρου.

<<Στίς 29 Ἰανουαρίου 1941, παγώσαμε κυριολεκτικά στό ἄκουσμα τοῦ αἰφνιδίου θανάτου τοῦ Πρωθυπουργοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, τοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς ἐποποιΐας ποὺ ζούσαμε, τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ὕψωσε τό ἀνάστημά του ἕως τίς κορυφές τοῦ Ὀλύμπου ἀπέναντι στόν Ἄξονα, τοῦ ἡγέτου ποὺ ἔνωσε ὅλους τοὺς Ἕλληνας καί τοὺς ἔκανε νά αἰσθανθοῦν ὑπερήφανοι γιὰ τήν καταγωγή τους, ὅσο κανένας στή νεώτερη ἱστορία τοῦ Ἕθνους. Ὁ πόνος ποὺ ἔβλεπες στά μάτια τῶν μαχομένων στρατευμάτων μας ἦταν καθολικός. Κανείς δέν μπορούσε νά πιστέψῃ στήν ἀρχή, ὅτι ἔφυγε ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶχε συνδεθεῖ περισσότερο ἀπὸ οἰονδήποτε ἄλλον μέ τή νίκη. Σιγὰ – σιγὰ ὅμως τό συνειδητοποιήσαμε καί ὁ ἀντίκτυπος στό ἠθικό μας ἦταν μέγας. Πιστεύαμε ὅτι κάτι ἄλλο κρυβόταν πίσω ἀπὸ τό θάνατό του καί ὅτι αὐτός θά εἶχε τραγικές συνέπειες στή συνέχεια τοῦ πολέμου. Ἀλλά ἡ μάχη δέν ἄφηνε περιθώρια γιὰ σκέψεις. Ἡ προσπάθεια ἐπιβιώσεως ὑπὸ τὰς συνθήκας ποὺ ζούσαμε στίς παγωμένες καί χιονισμένες βορειοηπειρωτικές κορυφές, τηρῶντας πάντοτε τήν αὐξημένη ἐτοιμότητα γιὰ νά τσακίσωμε τόν ἐχθρό, ὅποτε κτυπήσῃ καί πάλι τήν πόρτα μας, ἦταν πάνω ἀπ' ὅλα. Εἶχαμε χρέος πρὸς ὅλους νά τό κάνωμε. Καί πρὸς τοὺς ἑαυτοὺς μας καί πρὸς τίς οἰκογένειές μας καί πρὸς τήν πατρίδα μας, ἀλλά τώρα πλέον καί πρὸς αὐτόν τόν ἄνθρωπο, ποὺ ἔμεινε μέ ἀνεξίτηλα γράμματα στό Πάνθεον τῆς ἱστορίας μας καί ἔφυγε ὑπερήφανος καί ἀήττητος. Ἔτσι, τό ἠθικό μας ἐπανῆλθε ἀμέσως καί περιμέναμε τήν ἀνοιξή γιὰ νά πάρωμε φαλάγγι τοὺς Ἰταλοὺς.>>

Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Κυβερνήτου καί τεραστίου ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἔδωσε τά πάντα γιὰ τό Ἕθνος καί ἀποτελεῖ τόν ἕναν ἀπὸ τοὺς δύο Ἕλληνας ἡγέτας στήν ὑπερτρισχιλιετῆ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἕθνους, ποὺ ἔφυγαν ἀπὸ τή ζωή ἀήττητοι, μέ διαφορά 2264 ἐτῶν. 10/6/323 π.Χ. ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καί 29/1/1941 μ.Χ. ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς.